

iz peči se razločno sliši otrokov glas. Hipno priskoči mati in odpre peč, in glej: deček pride nepoškodovan in vesel iz pekočine!

Vsa osupla vpraša mati, kako je mogel v sredi žarečega ognja ostati nepoškodovan! »Gospa, škrlatno oblečena,« radostno pripoveduje otrok, »se je prikazovala večkrat pri meni, poglaševala ogenj okrog mene in mi dajala hrane.«

Vse mesto je izvedelo za ta čudež. Mati in sin sta se pokristjanila, oče pa je bil na povelje cesarja Justinijana smrtno kaznovan, leta 552. Kako pa je moral vesel biti dobri sinko, ki se je odslej kot kristjan svobodno pridružil angelskemu omizju.

Ave Maria.

Ob očetovi smrti.

Rmanova družina ni bila številna. Dvoje otrok, očeta in mater je štela.

Last te obitelji je bila mala kmetija. Pet njiv, majhen gozd, travnik in stelnik je obsegalo celo Rmanovo gospodarstvo.

Rmanova hišica s hlevom je stala prav na koncu naše vasi. Ličen vrtec z majhnim čebelnjakom je silil v bližnji občinski pašnik. Tam sem tudi jaz užival svoje pastirsko veselje in bridkosti.

Najemali niso nikdar pri Rmanovih. Oče Rman, mati Rmanovka in njuna sedemnajstletna hči Franica so prav lahko obdelovali polje in zmagovali druge opravke brez tuje pomoči. Rmanov sin Ivan pa je nehal pasti ravno preteklo jesen rumenko in sivko ter je šel v mestne šole, da postane po srčni materini želji duhovnik.

Ko so se približale božične počitnice in jih je Ivan prvikrat prišel uživati domov, je oče Rman že zelo pokašljeval ter tožil, da ga neprenehoma zbada v prsih.

»E, nič ni hudega, oče! Nič ne maraj,« je tolažila Rmanovka svojega moža, sebe in svoja otroka. »Ko mine zima, izgine tudi kašelj, in prsi te tudi ne bodo več bolele.«

In vsi so bili potolaženi, ker so verjeli ter zaupali materinim besedam.

Minile so božične počitnice. Ivan se je moral vrniti v mestne šole. A Rman je še vedno pokašljeval ter tožil o bolečinah v prsih. Le včasih za en dan ali za dva dni mu je odleglo v grlu in prsih. In take dneve so pisali Ivanu o zdravstvenem stanju očetovem.

»Pišejo mi, da je odleglo očetu, a jaz se vendar bojim,« je govoril ob takih prilikah Ivan svoji gospodinji, ko je prebral materino pisanje. »Bojim se, a ne vem, zakaj. Izprva sem hodil tako veselo in brezskrbno po mestu; sedaj se mi pa pri vsaki stopinji srce kar skrči vsled neznane, strašne slutnje. Zdi se mi, kakor bi me tiščal težak kamen na prsih.«

Gospodinja je sicer Ivana tolažila, kakor je vedela in znala; a vse to ni nič zaleгло.

»O, da bi bili skoraj velikonočni prazniki,« je zopet nekoč govoril Ivan svoji gospodinji. Šel bi rad domov! Veste, kar odpravil bi se!

Še tisti dan je šel Ivan na kolodvor ter se odpeljal proti domu.

»Že mesec dni mi niso pisali,« je mislil Ivan na vlaku. »O, da bi bil že skoraj doma. Danes leze vlak takó po polžje. Strašno je, če se človek vozi tako počasi v negotovosti,« izgovori naposled kar naglas zadnji stavek.

»Kaj ti pa je, fant,« ga vpraša poleg njega sedeča ženica.

»Moji oče so najbrže hudo bolni; pa ne vem za gotovo,« ji odgovori Ivan.

Nato ji pove vse, kar je vedel, in kar so mu pisali.

Hitreje se je potem vrstil travnik za travnikom, in urno se je bližalo drevo za drevesom. Zvončki, marjetice in trobentice so se spleтали kar v pisane trakove pred Ivanovimi očmi; a on se ni zmenil za

Sv. Alojzij in Stanislav, goreča častilca Matere božje.

te stvari. Tiho je ždel na svojem mestu in tudi z ženico ni več govoril. Molčala in mirovala so njegova usta, a njegova duša je trpela v strašni negotovosti . . .

Komaj pa je bil sedel Ivan tisti dan v vlaku na svoj sedež, že je došlo od doma brzojavno poročilo od njegove matere, da je oče slabši in da naj Ivan hitro pride domov. Tega Ivan seveda ni vedel.

Gospodinja se je potolažila s tem, da je Ivan že itak na potu proti domu.

»Še tri postaje, pa bom v domači vasi,« zavzdihne dobri deček, ko zakliče izprevodnik postajno ime »Zahribje«. Poleg njega sedeča ženica izstopi.

Ivanovemu očetu ni odleglo tako, kakor sta mislila mati in sestra Franica in sta poročali Ivanu. Varali sta sebe in njega. Kašelj je bil sicer rahel, toda zbadanje v prsih je položilo Rmana v posteljo. Poklicali so zdravnika, ki je sicer dal bolniku neka zdravila, a je zmajaje z glavo odšel resnega obraza. Poklicali so ga vdrugič. Tedaj pa ni dal več nikaškega zdravila.

»Brez upa! Pokličite duhovnika, da se bolnik spravi z Bogom. Mogoče se motim. Daj Bog, da se!« je rekel zdravnik ter odšel.

Franica je zdirjala v župnišče po gospoda župnika, da so prišli s sv. popotnico. Obenem je pa takrat tudi brzojavila Ivanu v mesto, naj pride domov, kar sem že zgoraj omenil.

Ravnotisto popoldne, ko je prejel Rman sveto popotnico, se je pripeljal njegov sin Ivan domov. Večkrat se je ozrl Rman s postelje k hišnim vratom, in večkrat je slabotno vprašal zdaj tega, zdaj onega, je li že Ivan doma . . .

Nagibal se je že tisti solnčni dan proti mraku, ko je obstal vlak na železniški postaji, Ivanu najbolj znani.

Veliko ljudi ni vstopilo vanj, še manj pa jih je izstopilo. Troje žensk iz vasi in Rmanov Ivan so bili edini, ki so skočili iz vlaka.

»Kako je kaj očetu,« vpraša Ivan tiste tri ženske, ki so se mu pridružile že takoj pri izstopu.

»Slabo, bolj slabo, Ivan,« mu odgovori Kajžarjeva ujna.

»Padar je obupal,« je pristavila Kotarjeva botra.

»In gospod so bili danes pri njem,« je rekla nazadnje še Matevževa strina, ki je pa Ivan ni več poslušal, ampak je popustil ženice ter urno zdirjal proti domu.

»Revež,« so vzdihnile vse tri ženske naenkrat ter se jele pomenkovati, kako bo pri Rmanovih, če umrje gospodar.

Ves zasopel je vstopil Ivan v rojstno hišo.

»Ivan!« — »Oče!« — Samó tedve besedi sta se čuli, in že sta bila oče in sin v objemu.

Svečan je bil ta prizor. Nekaj soséd je bilo okoli postelje. Mati in Franica pa sta podpirali glavo bolniku.

Ko se je Ivan polagoma oprčil očetovega objema, se je bolniku zasvetil obraz zadovoljnosti, in nič več ni izpregovoril. Le oči so še iskale gospodinjo in hčer. In prišli sta k njemu. Dal jima je roko, zahropel težko, in njegova duša se je poslovila od trupla ter splavala pred vsevednega Sodnika.

Ivan in z njim vsi navzoči so zaplakali za ljubljenim očetom in gospodarjem in našli uteho v pri-srčni molitvi. In jokali so ob rakvi tri dni in zopet pri pogrebu in vsakokrat so se potolažili v molitvi . . .

Ivan se ni vrnil več v mestne šole. Pomagal je materi in sestri pri gospodarstvu. To še sedaj prav spretno in pametno vodi.

Franca je že tudi pridna gospodinja v bližnji vasi. Matí Rmanovka pa se veseli dobrih otrok ter je zdaj pri sinu, zdaj pri hčeri.

Očeta Rmana se pa vsi trije še vedno spominjajo pri vsakdanji večerni molitvi. Na praznik vseh Svetnikov pa obiščejo vsako leto njegov grob.

Prižgó mu lepo število lučic ter tako počasté njegov spomin. Seveda tedaj še posebno iskreno molijo za pokoj njegove duše.

Anton Antonov.

